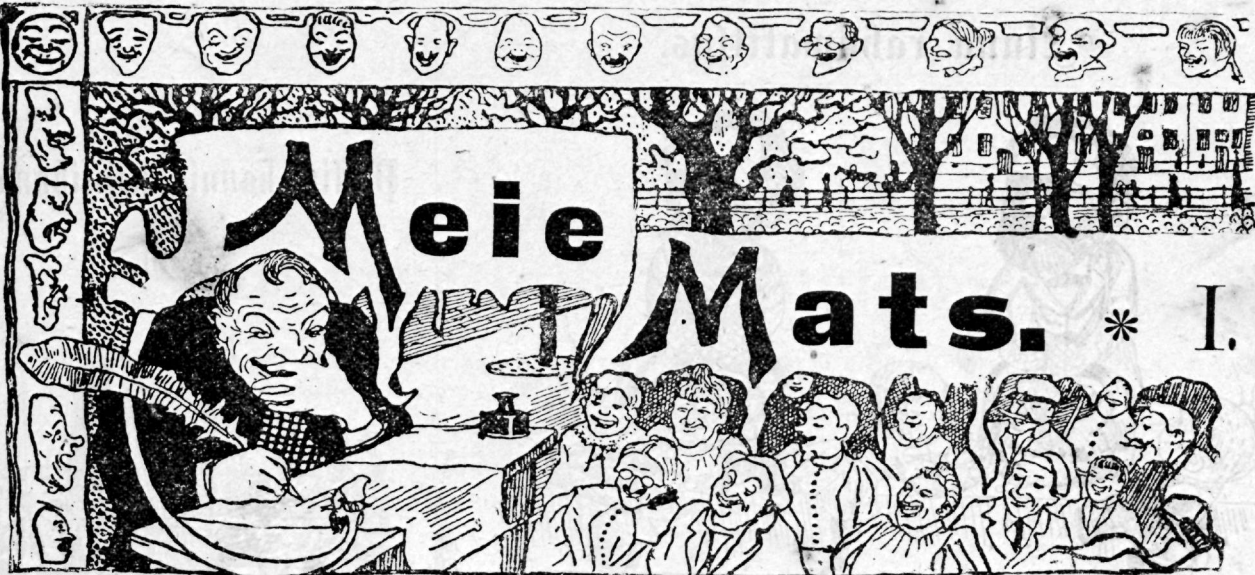

1902

ESSEY
Riiklik Avalik
Raamatukog

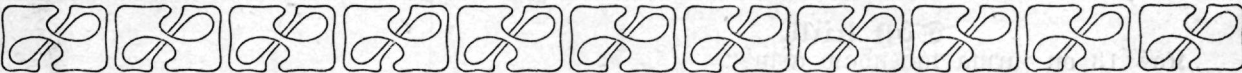
Dublett

Ajutine

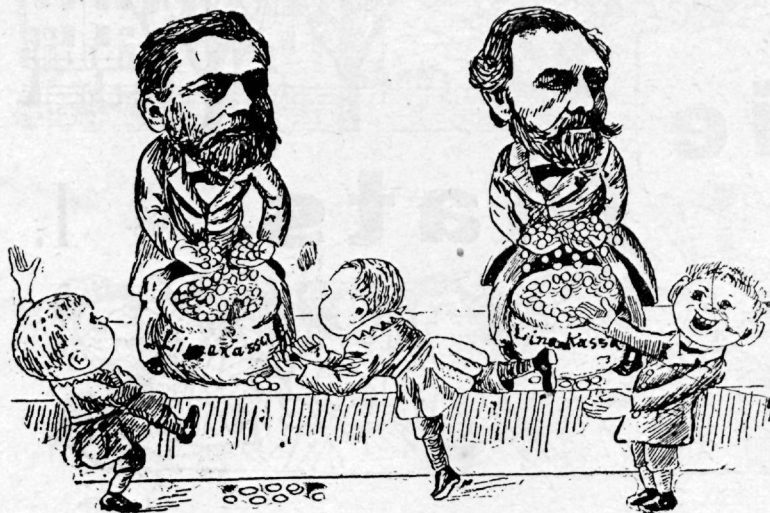
Nalja ja pilke kogu.

J. Janson'i kuluga trükitud.

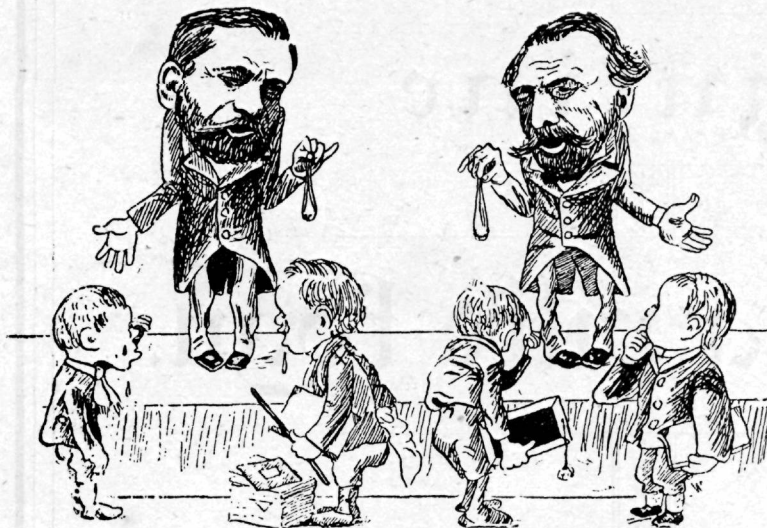
1902

Linna rahawalitsus.

Kui laste tarvituste jaoks raha antakse.

Kui rahva tarvituste jaoks raha antakse.

Kes otsib see leiab.

„Kas salapolitsei ametnikud teil toimetatud warguse üle midagi selgetks on saanud?“

„On küll. Nädalase uurimise järel tuliwad nad otsusele, et wargus raha pärast on ette wõetud.“

Tõst küll.

„Kas 13 on surma tähendaw arv?“

„On küll. Kõik need, kes 13. aastajal elasiwad, on nüüd surnud.“

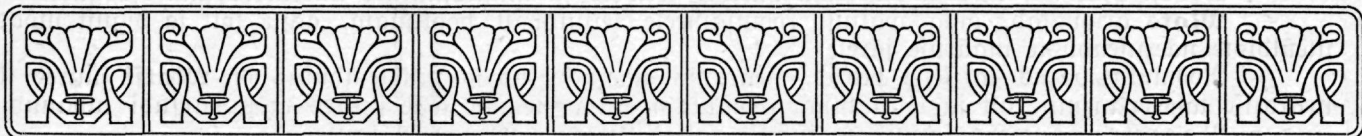
Pildid kannikapoliitikameeste elust.

1.

2.

➤ Meie Matsi teretussõna. ➤

Küllap nüüd lugejad mind tunnawad, kui ka nime wast enam ei mäleta. Kuid waadake ja filmitsege aga hoolsamine, küllap näete, et oleme wanad tuttawad „kamraadid“, wõi „semelakid“ nagu piiritagused ütlewad. Eks te nüüd mäleta, meie oleme ju jeltjis karjas käinud, tänawal sawi-koofi küpjetanud, wahel rielnud ja karmupidi kiskunud, wahel jälle ühes nõuus küla koolmeistri porgandi ja kaali aias käinud. Tuletage aga meelde, mis te sest jalgate, noored ja lollid oleme kõik ford olnud. Noh, nüüd mäletate, mina olen see, kes iga koerustükil alati esimene oli, „see suur wõru-fael“ Meie Mats.

Noh, nüüd te tunnete mind küll.

Siin tahan teile nüüd oma elust ja ettewõtmistest pisut kõneleda. Nähte, minagi olen armastama hakanud ja mõtlen abielusse heita. Aga kus ja naese paned, kui pole kohta ega kodupaika. Mõtlesin siis omale pisikest peawarju asutama hakata. Eialgne arwamine oli päris wabatmehe kohta wõtta, mille eest hobuse ja mehe päew nädalas talusse teha tuleks. Oli mul juba nõuu kontrakti tegema hakata, seal aga seletas üks wemmas, et niisugust kontrakti ei tahta herrad naljalt kinnitada wõtta ja sellepärast jäigi kontrakt tegemata. Wõtsin siis omale paljalt ajutise ulualuse, kust päiwiti hobusega ja jalgfi wälja käin, seda mööda kuidagi võimalik ja kuidagi tarwitatakse. Nüüd näete mind ja uue aasta paigul loodan jälle tulla.

Ah teie arwate, et nii wäike urtsif wõi saunakoht, mille eest ainult poole aasta taga jala ja hobusega wälja tullakse, mind naese ja lastega üles pidada ei jõua. See on eksitus. Mats on naljamees ja naljamehe majandus õitseb hästi. Eks te mäleta, kuidas ühed noored herrad aasta eest lubasid meie majanduse edu eest hästi hoolt kanda. Ja kui herrad siis pääle hakkasid — siis ei olnud seal muud meil enne olematut, kui et mõni nalja tera ja maotu pilkamine ette toodi. Järjekult, see peab siis meie majandusele edu andma. Mats on naljamees ja Matsi majandus peab siis hästi minema, muidu ei kõlba herrade majandusline tarkus mitte kuhugile. Mats ei saanud hästi aru, kas nali rahwa wõi naljameeste enesete majandust peab edendama, sellepärast ei tea Mats just hinge eest tõutada, kas rahwas sellest kasu saab wõi mitte, ise aga usub ta ikka oma jalu saama. Toob nali hästi sisse, siis, heidan oma südame armsamaga abielusse. Ja seda ma ütlen, et kui minu mõeldud abielu wäikestega õnnistatakse, — niisuguste pisikeste Meie Matsidega — kes luud minu luust ja liha minu lihast on ja kes peawad minuga üks olema, siis kutsun ma waderiks igawiimse röömsa eestlase, siit ja säält poolt ümmargust maatera. Siis kutsun ma neid waderiks ja mina ise ristin siis poja ära — mitte hädäristsel waid päris õigel ristmisel panen talle nimeks: Meie Mats B. Jse mina olen nimelt Meie Mats A. ja poeg on B., teine poeg C. jne. Seda wõite arwata, et minul saab poegi olema, nõnda et pead kolijewad wastastiku. Ja siis, kui need kõik meheks kaswawad, siis läheb ehk ka juba suurema hoha pidamine korda ja siis saame oma pererahwa röömuks olema iga nädalis päewa jala ja hobusega, isa niisama kui pojadgi ree ja hobusega.

Ja siis on peremehe elu kerge kui sulg, pehme ja walge kui puuwill. Mis siis enam puudub? Nõnda jah, head sõbrad. Nüüd tunnete wana sõpra Meie Matsi.

Matsi eesmärk ja siht on selge ja kindel:

Meeleröömsuse ja naeruwalituse armastus, naeruliikmete ja -erkude õiguste ja kohuste täitmisele äratamine, nende kohuste õige tundmine ja täitmine. Kõiki naeruwäart püüdeid tahab **Mats** suure hoolega harutada, et iseäranis kõik pisemadgi naeruwalituse toimetused Matsi röömsate lugejate harutuse alla tuleksid.

Naeruringkonna kuraatorite ja inspektorite pääle tahab **Mats** wahetpidamata mõjuda, et naeruwabadust laiendataks ja röömsameelsusele kõige täielikum hääleõigus antaks.

Mats peab nuframeelsust ja nutuerakonda oma kõige suuremaks wastaseks ja saab nende jõuu, wõimu ja mõju wastu kõige suurema hoole ja osawusega töötama.

Matši püüe on röömsa erakonna harusid terweks ja muutumataks naeruerakonnaks koguda.

Mats armustab, oma waljust röömsameele seisukohast hoolimata, asju tõtt ja õigust mööda, üleüldiste naeruseaduste määruse järele.

Röömufaswatus ja selle harud, iseäranis naeruäratus ja pilketembutus on **Matši** juures ifka iseäralise tähelepanemise all ja on tähtsad röömufaswatajad temale selle juures mõjuwat abi lubanud.

Naeruerakonna kasusid ja tulusid tahab **Mats** naerumeelset kaitsetada.

Röömsameele wabadus tuleb kalliks pidada.

Kõik röönu takistused tulewad ära häwitada.

Muruse ja murewalitsuse wastu tuleb kõige hoolega töötada ja neid täiesti ärahäwitada püüda.

Röömsameelsed peawad kõige mõjuwamaks wägewaks erakonnaks saama.

Kõigile paneme wastu, kes ja mis röömule ja iseäranis naerule kuidagi takistuseks wõiks olla ja nõuame selles asjas igatihele piiramata häälõigust.

Kaastööd tarmitab „Meie Mats“ igalt olemuse põllult, nii luuletusi kui ka juttusi, joonestusi ja pilta, terawaid lauseid ja pilke sõnu. Igauks, kes Matšile midagi saadab, mis naeru sünnitamiseks kõlbab, saab selle eesõiguse, et „Mats“ teda igaford kutsumata waatama tuleb, kui „Mats“ maailmas rändab. Kirjutused ja naljatused wõiwad kõige maailma asjust olla, kõige armsamad on siiski meie oma oludest.

Mõnegi meelest saawad ehk nüüdsed Matši armustused ja ettetooded ühe külgsed olema ja nad soowiksid suuremat mitmekesidust. Seda soowi loodab Mats edespidi ka täita wõima, kui Matši sõprade ringkond kasvab ja Mats uue siuga jälle ilmub. Mats palub sellepärast igatihele, kellel hamba haugus pisutki nalja andi on, oma kaastööd lahkesti Matši asjamehe hra J. Janson'i kätte keelata, adresses all: А. Язонъ, Керель. Juba ette kõige lahuse ja osawõtmise eest tänades.

„Meie Mats“.

Gurnult sündinud

ehk uus ajaleht Tallinnas.

Meie mees, ütles Päts Mesikäpp, kui mutti nägi.

Rahe tule wahel.

Gambaarsti tütar (kuuleb isa teisest toast just sinia tulewat, kus ta parajasti oma armsama jeltis lõbusasti aega wiitis): „Di, armas Georg, minu isa tuleb! kui tema meid näeb, siis on lugu paha! Georg, Georg! Müüd muu ei aita, sina pead temalt minu kätt paluma ehk — omal hamba wälja tõmmata lastma“.

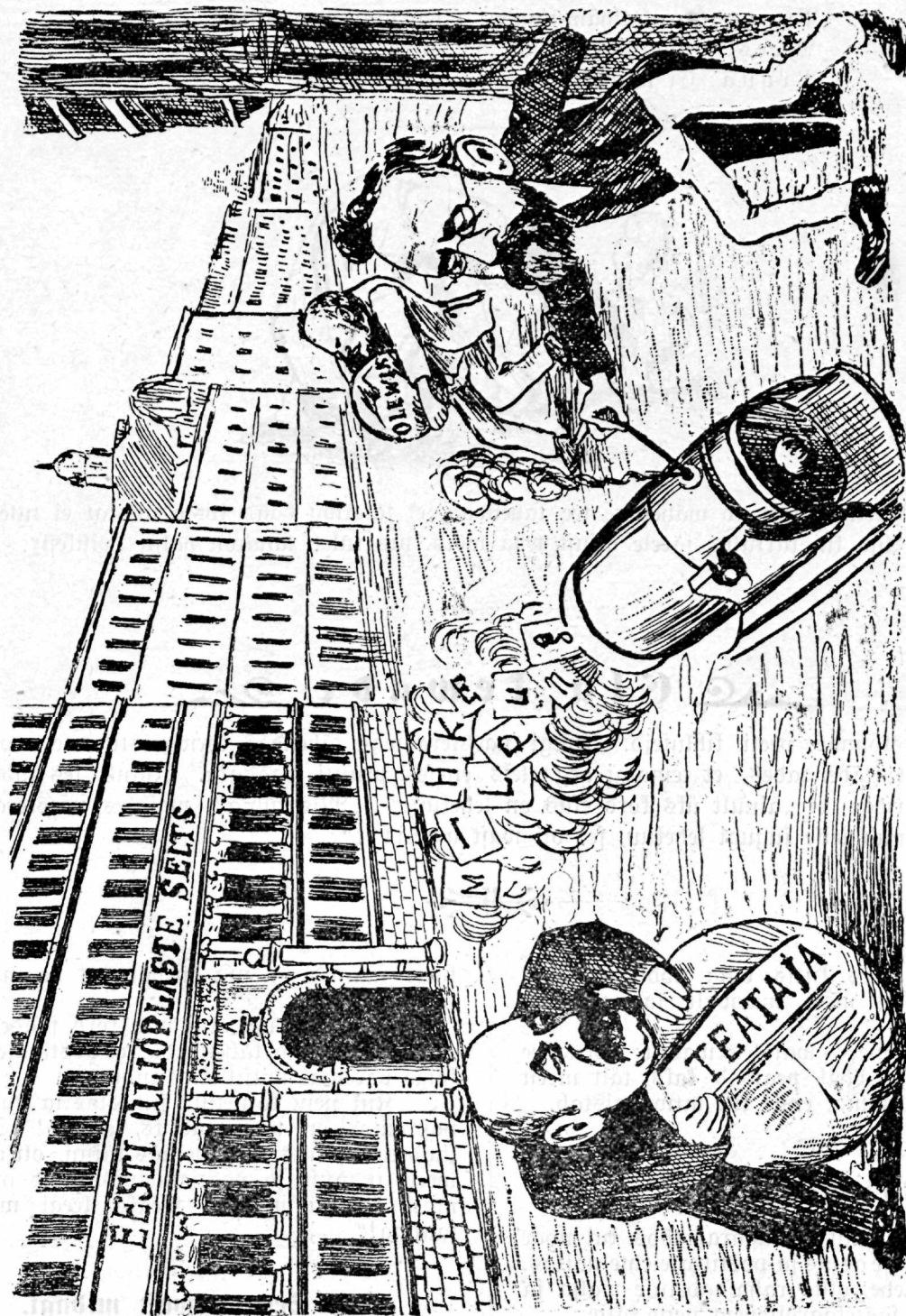
Tänamu aastase suure wee lasti parun B. wiist põhjuseks olla, kui järgmise kuulutuse üles lüüa käskis:

„Kala ja wähi püüdmine M. mõisa maade peal ja metsades on kangesti keelatud“.

Mõisawalitsus.

„Tubli tore talu, aga halb söök ja lahja kali“, sõnas Tõrre Tõnu, kui wee ja leiwa päält pääses.

„Uued“ ja noored. mäss

Uued wemad waenu teel,
 Poijitejed pommitamas,

Turjutavad tuld ja tõrpa,
 Wirutavad wihaga.

Oma juu tunnistus:

Proua (turul lihavüüjale): Olep sinul hergalihha?

Mees (arusaades): Ei ole härjalihha, aga sealihha on.

Proua: Ei minu pruugi, minu on ise siga.

Liisa: Kartulid jäiwad wäheseks, see tähendab, et tänawu hääd kosja aastat ei tule.

Geewa: Aga kui kartulite järele otjust teha mõib, siis tuleb tänawu palju „piisikefi“.

Glukewade.

Ühes seltskonnas peeti kihluseid. Keegi naesterahwas tähendas kõrwasistuwale noorele mehele õnnelikt pruutpaari tähendades, et temalgi aeg oleks enesele pruuti waadata. Sfand, kes juba korra oli kihlatud olnud, arwas, et „ainult üks kord elus on lehekuu!“ „Mis tühja“, waidles naesterahwas selle wastu, „see ei olnud teile sugugi lehekuu, see oli wast aprill!“

Wiwurme mees kiitis oma pool nii pikad puud kaswawat, et mees waewalt latwa näha ulatab.

Wiwurme mees waidles wastu: Mis see pole weel midagi. Meil peawad faks täit meest ja üks poisike waatama, enne kui latw paistab.

Musud posti teel.

Noor postiametnik oli agaras töös, kui noor arglane külaneiu sisse astus ja postiteatelehte näitas. Ametnik mõttis lehe, otjis rahasaadetuse wälja ja andis raha ühes saatekaardikesega neiu kätte.

„Mina ei osta hästi kirja lugeda“, ütles neiu. „Palusin nii hea olla ja lugeda, mis ta kirjutab?“

Postiametnik luges: „Sellega saadan wiis rubla raha ja 10 musu.“ Punastawa piiga otja waadates lihas ta juurde: „Müüd olete raha juba

kätte saanud ja ma arwan, et ka musud saada tahate?“

„Ja muidugi, kui nad kord saadetud on.“

Bole waja tähendada, et postiametnik musud kõige paremal wiisil ära andis.

Kui neiu koju tuli, jutustas ta emale: „Meie postkontor on wast tubliks saanud! Sääls posti-saadetuses, mis ma toomas käisin, oli raha juures weel 10 musu ja postiametnik andis mulle wähe-malt kolmkümmend. Peaks keegi warsti jälle saatma!“

See on wast midagi.

Jöelähtmes peab üks mees õõsiti nii wal-justi norškama, et ise teises hoones peab magama, muidu ei saaks ta walju norina pärast und.

* Teataja rahapada. *

Mehed paremad: puruks poksitakse
Kamika nuuskijatele kopitatakse.

Tegewust küllalt.

Tohter: Teie peaksite enesele midagi tegewust muretsema, puid lõhkuma ehk midagi sellesarnast.
Parun: Hää küll, ma lasen siis teendri lahti ja hakkan ise wõlandudjaid wälja wiskama.

Hiu kiriherra käis külas lapsi loetamas ja tahtis ka kodust waimuelu laste kaudu tundma saada, sellepärast küsis ühelt poisilt, kas kodus ka söögipalwet loetakse. Poiss ei saanud küsimusest hästi aru, sellepärast küsis kiriherra uuesti teist miisi:

„Mis isa ütleb ka, kui söögilaua taha lähete ja waagnast leent wõtma hakkate?“

„Meie ei söögi waagnast waid pörandal paja jeeft“, kohmas poiss wastata.

„Noh aga, mis isa siis ütleb, kui sinna paja kallale lähete?“

„Jsa ütleb: hoidke te kuradid, et ei tee end tahmatjes mette!“ wastas poiss tõsiselt.

„Mõisnikud ja meie“, ütles Kirewere förtsimees

Gm.!

Proua: „Kumb on õnnelikum, kas see, kellel miljon raha, wõi see, kellel 7 last on“.

Mees: „See, kellel 7 last on“.

Proua: „Mikspärast nii?“

Mees: „Kellel miljon on, see soowib veel ikka lisa, aga kellel 7 last on, ei tee jeda mitte“.

Tõendid teist päeva ajal

ehtrahwa³ ja³ laste püüded Jurjewis juulil 1902. a.

G e s i t u s.

Üks Tallinna ehitusmeister läks tööpaigale, kus ta mõne töömehe töötä seismas nägi. Ta astus ühe mehe ette ja hüüdis waljuste: „Wõi nii, ja üsna wedeled siin. Aga seda mina ei kannata. Ära wabanda ühtigi. See ei aita — ma lasen su lahti. Algugi täna reede — siin on nelja päewa palk, tänase eest ma ei maksa. Wõta raha ja kaji oma teed!“

Mees läks teist käsku ootamata. Sääljamas tuli ka tööjuhataja, keda ehitaja selle pärast tõrelema hakkas, et ta laiskfasi tööl peab.

„Ta ei olnudgi siin tööl“ — seletas tööjuhataja — „ta oli aga tööd otsimas ja mina ei lubanud teda wõtta.“

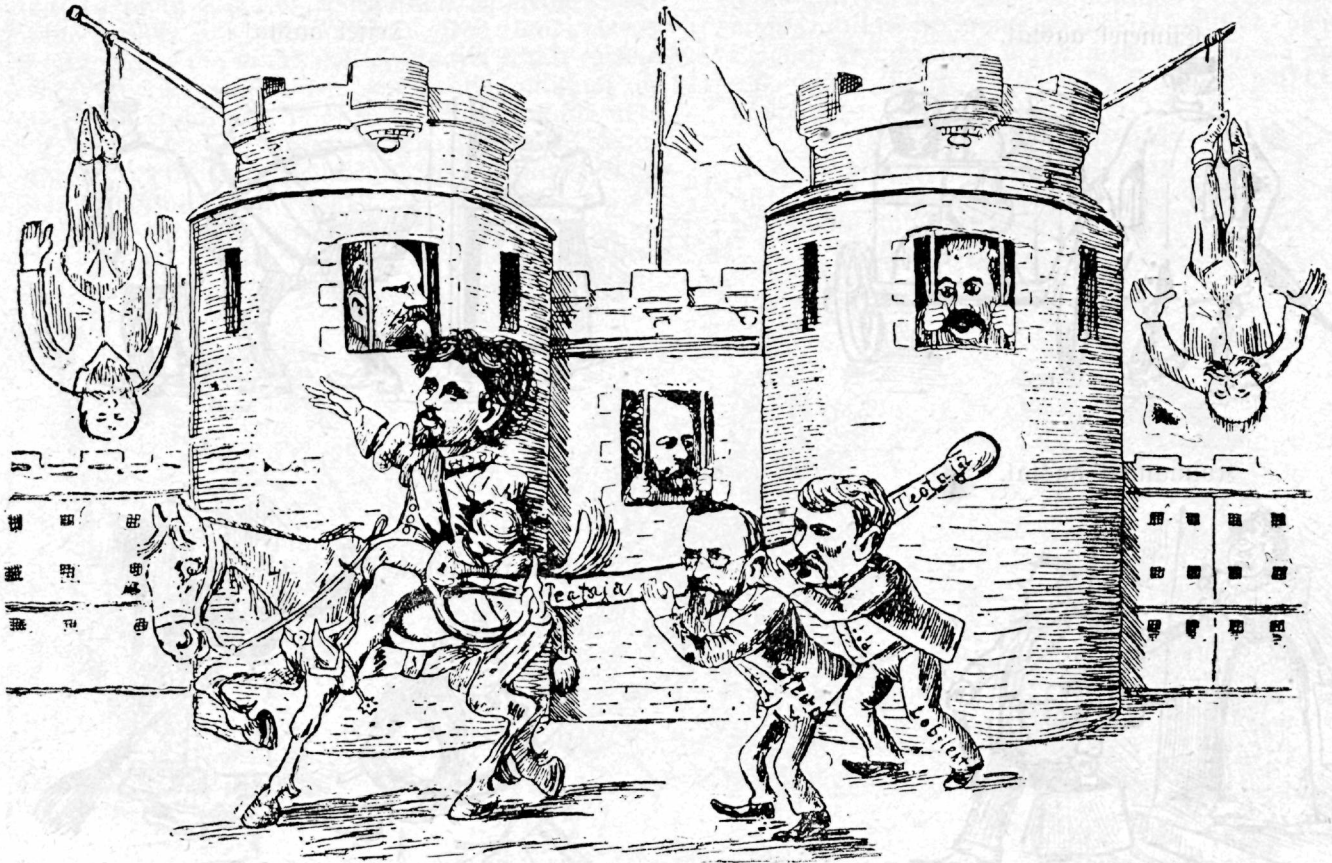
W ä h e j o o w i t u d.

Neiu isa: Rahjatsen wäga, aga Teile ei wõi ma oma tütarit mitte lubada.

Kosija: Aga lubage mulle vähemalt tagaukselaudu wälja minna. Siia tuli minuga sellisid hull wõlglast ja need ootawad mind wäljas.

Moorefoo idealid

ehk enne wanad wõlla ja wangid, kui noored midagi ära teevad.

Kunsti põllult.

Olen üks töö otsija onkel, nagu neid nüüd igal ametipõllul paljugi leiwata ja leemeta leidub. Kuulsin kuidas aasta algusel uued kirjaniidud juure käreaga leiwanõitlust kuulutasiwad ja mõtlesin: ehk jätkub siis kannikast minulegi, kui jääb mehed selle kallal nii palju kiidelda wõimad. Pefin siis näo parajal mõedul puhtaks ja läfsin pühapäewa riides kuulsa leiwanõitmehe kontorisfe kohta kuulama. Käisin esiteks uulitsal jüda pihus edasi tagasi, ehk õigem pihu südame peal, sest see põffus kangesti, nagu kohaotfijal ikka. Wiimaks julgustasin meelt, mõtlesin: ega ta närimata neela ja astufin fisse.

Wasta tuli üks umbes sama nägu mees kui ühe meie pildi pääl ja küfis: kes olete ja mis tahate? Wastafin: olen Kaarel Kaal ja soowifin teie aumwärt lehe juures abitoimetaja kohta saada.

Mis pääle te juudate, kas wäljamaa oja wõi kodumaa sõnumite toimetajaks.

Kindlaks kunsti arwustajaks, oli minu julge

wastus. Olin nimelt tähele pannud, et arwustajad kontfjerdil ja näitemängul etenduse ajal ikka tufuwad ehk koguni puhwetis punktfi joomad, fiis mõtlesin, et külla'p ma sedafama ifkagi juudan.

Kas olete kunstnik? küfis herra.

Olen aeg ajal harjutanud.

Mis põllul?

Olen näljakunstnik.

Wõi nii, mõtles herra, nähtawaste juba nõuus olles. Kas olete oma kunstiofawuses juba kaugele jõudnud?

Olen 13 hingelift peret nii ja nii wäikefe fissetulekuga elatanud, wastafin mina tõfifelt.

Kui nii on, fiis kõneleb jaatus teie poolt. Teie olete jellel põllul just 13.-nes kohatahtja, kuid ma ei tunne Teid. Tehke proow ja tulge fiis jälle tagasi.

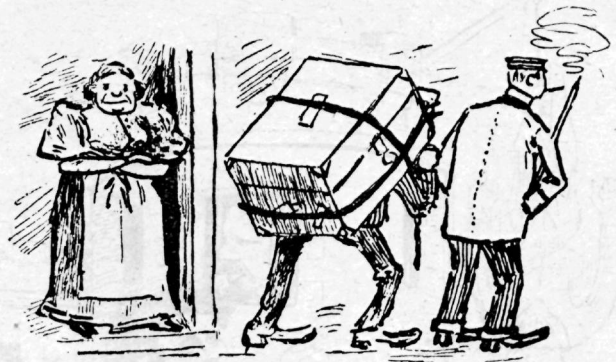
Sellega olin ma nõuus ja läfsin fergendatud jüdamega küljeluu jutule, sest 13 on minu number. Rõõmu päraft hüppafin ma moorifeje ees ja sõnafin:

Üliõplase forteri vahetamine.

Esimisel aastal.

Teisel aastal.

Kolmandal aastal.

Neljandal aastal.

Eks täna ole 13. jaanuar; kadugu nüüd piin ja puudused meie majast, sinu mees saab maailmas veel kuulsaks, minust tuleb ajakirjanik. Aga emme anna nüüd kõik raha jita, mis majas leidub.

Ära hulla, ei me siin patufes maailmas veel niikaugele ole jõudnud. Ja mis sinust nüüd siis tuleb, küsis mu kallid kaasake. Ometi ei minestanud ta, nagu niisugusel korral pidada viisiks olema. — Minust tuleb publiksit, literaat, kui jeda paremine mõistad, vastasin kaasale. Ja kui siis asja igapidi hästi läbi harutajime, puistas küllesuu fotist mulle 2 rbl. 13 kop. pihku, ja ehk mu süda küll vähe valutab, pistsin ometi kõik kaulasse, sest ma ei tahtnud oma nummert rikkuda.

Astusin uulitsale. Sääl kükitas pufis just voorimees nr. 13. Väheb hästi, jälle minu number, millest ma täna õhtul mööda poleks läinud, kas oleks wõi saun põlenud.

Istusin saani ja ütlesin ägedasti: pörsji saali proovi tegema. Sääl oli sel õhtul nimelt kontsert. Voorimees ei olnud wiist esimest korda minusugust meest wedamas; sai asjast aru ja jähwis piitsjaga

alt aisa loomale mööda külge ja nii jõudsin filmapilguga sinna.

Nüüd seisin juure luugi ees, kus mees üleküü ja kalosid vastu võttis. Võttis vähe aru pidama, kas temale kalosid julgen anda, sest need olivad vähe narused, aga siis tuli meelde, et ehk see hea mees ekib ja annab uuemad asemele. Siis andsin päälisküü ja saabaste pääljed mehele, kes nad viisakasti vastu võttis ja paela otja seotud lapikese vastu andis mulle pääl nr. 13 oli. Dige koht, jälle oma number. Pöörsin siis paremale poole, kus laua taga mees istus, kes paberist lippusid müüs. „Sinprogramm“, nõnda ütlesivad teisedgi, ja mees tõukas mulle püksnoaga läbi sordatud eeskawa pihku, mida ma jilmitsjema hakkasin. „Sinrubel“ ütles mees ja wahtis wõdreti mu otja. Juba tahtsin talle viisakust õpetama hakata, kui korraga meelde tuli, et siin veel suur riid wõib tõusta, sellepärast wiiskasin mehele rubla nina ette ja läksin teiste seltsis ukse poole edasi. Üks awati mulle nagu muilegi herradele. Aga päris pöörane oli uksehoidja, sest ta tõmbas mulle müüdüd ees-

kavaft poole ära. Mul läks käsi rusikasse, sest see paber maksis ju minu raha, aga siis tuli meelde, et ta sisselaskmise eest raha ei nõudnudgi. Edasi astudes pidin peaaegu ehmatama, sest seina poolt astus mulle juft karva pealt jeda laadi mees vastu, nagu ma omas mõttes Kaarel Kaaki enesele olin ette kujutanud. Ka tema oli kookunud ja mõlemad wahtsime pilgu aega kookmetanult üksteise otsa. Et piinlikust seisukohast pääseda, kummardasin wiisakasti ja ütlesin „tere õhtust“. Aga siis sain juba asjast aru. Seinal oli nimelt pörandast laeni ulataw peegel ja wasta tulija oli

siis tõestegi Kaarel Kaak. Kodustes oludes olin ennast ainult niisuguses ümmarguses 25 kopikulises peeglis imestama harjunud, sellepärast silmitsefin nüüd siin ennast pisut hoolfamine, eest ja tagant, nagu muilgi herrasmeeftel näis wiisiks olewat. Leidsin, et mu emal digus wõis olla, kui 33 aasta eest mind esimest korda nähes „tubli poisj“ oli hüüdnud.

„Julge pea toidab, arg naha müüb“, ütleb Gesti wanafõna, sellepärast julgustasin minagi meelt ja astusin saali, kus juures ma iseäranis põlgawalt ümberingi waatafin, sest niisugust teifi

Saks ja talupoeg 1850.

Saks ja talupoeg 1900.

Isandad kipuwad weelgi talupoja kufile.

Saks ja talupoeg 1950.

põlgawat ülespidamist peetakse juures linnas juurema hariduse tundemärgiks.

Saali taga otsas, üsna mängumeeftelawa ees istus juure laua ääres piduriides mureliku näoga kroonumees päris üffi. Kuus tooli oli wasta lauda küllagile pandud, — sellega oli ruumi küllalt; tahtsin siis sellele õnnetule feltsiks hakata. Astusin laua äärde, keerasin tooli enesele alla ja mõtlesin ennast juft leitnandi wõi ohwitseri herrale esitelemahakata. Aga see ei näidanud minu tutvuseft hoolimagi, hakkas aga kättega wehklema ja kõneles mulle wõõrast keelt, milleft ma rohken ei mõistnud kui ühe sõna ja seegi oli „neetu“. „Ponil, herra leitnant“, hakkasin ma juft seletama, kui kõrwalt üks sabakuuega paks isand end meie wahele segas ja „lambafeel“ seletas, et need paigad „üleswõetud“ inimestele oliwad. Ega minagi seeford üsna „allawõetud“ ei ole, seletasin sabakuuemehele ja mõtlesin temale juft meelde tuletada, kuidas Gesti wanafõna ütleb: „kaks teewad

kaupa, kolmas —“ aga õnneks märkasin tema riimas № 13 samati ülespandud olewat kui laulunumbriid kirjikus. Oli minu mees; andsin sellepärast järele ja istusin kõrwal olewa laua äärde, mõeldes: „ei saa kurgaga käliks ega wägise wäimeheks“.

Nüüd hakkas kõrwalist ruumist kolinat ja müginat kuulda olema ja wähe aja pärast tuli jälft mehi wälja nagu kassiid rehe ahju tagant. Kõige eel astus elatanud näoga isandamees enesjuurust wiulit kaelapidi kaasa kandes. Si mahtunud see talle löua alla, piüsti hakkas pärast teift tõmbama. Lugesin mehi kolmeteistkümmeni, siis jätsin järele. Tagajärel astusiwad kaks klarneti kõigutajat ja kõigewiimaks pikf peenikene mees kui humalawarras. Sabakuueline mees nr. 13 oli minu kaitseks lähedale jäänud, selleft lootsin tumedamate asjade üle seletust saada. Kõigil neil meestel oli mänguriist ja peaaegu iga ühel ise moodi. Kuid meie wana rahwuslist mänguriista, puutoru, pufisarwe ja torupilli polnud kufagil näha.

Kõik need meistrid asusivad siis istuma ja hakkasivad saalis olemat rahvast vaatama. Mõnel mõis wist teiste seas armuke olla, keda teiste hulgaft leidsiwad, sest nad naeratasiwad nii taewalikult, et suu ääred kõrwadele hulga lähemale tuliwad.

Siis astus kõrwalisest ruumist kehakas must mees wälja. Küsijin oma mehelt, kes see oleks. See on esimene wiuli wingutaja, kelle pärast me siin dieti olemegi, wastas tema.

Must mees istus ka ja hakkas wiuli winti wäänama. Aga siis tõusis ta püsti ja tõmbas nii heleda ja kõlawa aa hääle, et kõik kohe kaasa tõmbasiwad. Waimustusega hakkas minagi waljuste edasi laulma „— walge, on ju selge“ —, aga ma ei jõudnudgi weel selgest saadik, kui minu mees, sabakuub nr. 13, seletas, et seda laulu nii õhtu hilja ei soowita. Müüd oliwad jälle kõik wait ja esimene wingutaja istus armukeft wahtima, mida ta aga teiste seast mitte ei leidnud, sest ta jäi nii tõsiseks kui aabitsaraamatu kuff.

Wimaks astus kõrwalisest hooneft kangesti kahwatanud sabakuuega isand wälja. Sel ei olnud numbrid rinnas ega mänguriista käes, waid ainult must malk wõi faigas. Ta astus ühe trepi astme teistest kõrgemale ja silmitseis ümber.

Mis mees see on ja kas ta on oma majad müünud ja raha ära joonud, et ta nii wiletsat nägu on, küsijin oma mehelt.

See on jelle seltskonna kõige ülem äsfitaja. Müüd koputas ülem äsfitaja kaitaga ja siis mäng algas.

Aga kohe märkas in et töö siin dieti ära jatatud ei olnud, nagu mujalgi maailmas, kus minu tulewase peremehe kaebust mõõda, ja nagu ma isegi tean, üks rohkem peab töötama kui teine.

Näituselks klarneti ja sawemehed ei pannud ülemise äsfitaja kamandust tähelegi, waid wahtisiwad aga neiusid. Näitasin neile käega ja püüdsin tähendada, et nad ka peale hakkasiwad, aga seal oli minu mees jälle seletamas, et enmast teiste asjade sekka toppida ei sünni.

Need ju ei tee seal midagi ja ei mõtle katjudagi peale hakata, wastas in mehele neid wedelejaid näidates.

Need mängiwad pausesid, seletas mees.

Teine number eeskawas oli muinasaja Greeka tötarga Soolo komponeeritud wile helistus. Müüd astus isand ülemäsfitaja kõrwale ja tema asemele weeres üks ümmargune isand; ka sabakuues ja ilma rimmanumbrita. Geskawa järele kufjuti teda flöte puhujaks, nimega Dingeldangelpingelipei. Eks ole tõsi, pagana mõnus ja muusikalik nimi! Puhas särkgi oli poisil seljas, et aina läikis. Kõige tähtsam terwes mehes oliwad weel tema wurrud, kulmufarwad ja juuksed. Need tuletasiwad minule nooruse ajast järgmise juhtumise meelde.

Ühel päewal tuli maal minu kodutalusse jalk mustlaji. Salga seas oli pääle pörjaste ka kaks mustlaseneid, kellel iseäranis pikad, mustad ja kaunid käherad juuksed oliwad. Minu poolealine õde, kellel walkjad juuksed oliwad, küsis mustlaseneilt:

Willega te oma juuksed saate nii kauniks käheraks, mustaks ja hiilgawaks?

Gai! kanamustaga ja tõrwaga, oli walmis wastus.

Ma ei wõi just wastutada, kas herra Dingeldangelpingelipei just neidsamu abinõusid tarwitas, mis mustlaseneid oma juukse kaunistamiseks, aga vähemalt wurrud oliwad millegi tihke ja tihmaka asjaga kokku tehtud, sest need harwad farwad ei oleks muidu nii keerus koos seisnud. (Bootei.)

Romaanide, Srmgardi jne., lugemise tagajärg.

Tululikulid juhatused majapidamises.

Sealiha juwel kawa wärskke hoida on sel wiisil kõige paremine wõimalik, kui siga elada lastakse.

Dunad küpsewad puude otjas siis kõige paremine, kui hästi kõrge aed ümber on ehitatud.

Ena ja tütar.

„Kui lord tema kosimise tagasi küllasid, miks ja siis ta pärast enam nutad.“

„Jah... see narr wõttis ju mütsi ja läks... ja ei küsinud enam teist korda.“

„Üks on puudu“, ütles tont kui tihulase luges.

Zähtjas leidus Berliini turufirjanikkude prüigi seast:

Majandusmees: Mi, pagana pihta, sellest wõime weel eimest liiki Gesti firjaniku saada!

Mõned „Meie Matsi“ tähelepanekud meie igapäewasest elust.

Wiimasel ajal on meie rahwas teatavalt poolt teada saanud, et igasuguse kõlvatuse pääpõhjus waejus olewat. Näituseks wargus. Kellel mitte tuhandeid rublasid koti kaupa kodu pole, see on waras ehk sellest saab waras. „Meie Mats“ tahab aga waeste kaitseks seletada, et rikkad rohkem warastawad ja rikaste seas tihedamine wargaid leidub kui waeste seas. Targad toowad oma arwamisele arwustiku appi ja näitawad numbrite waral, et waeste seast suurem osa kurjategijaid on kui rikaste seas. Meie teame aga, et rikaste kurjategijate protsent sellepärast piisem on, et nemad oma kuritöösid paremini finni katawad kui waesed. Kui waene paljasjalgne Wene turult kollased Wene saapad warastab, siis wiiake tema politseisse ja nimi pandakse waeste patuste kirja, nende arwu rohkendamiseks igaweseks ajaks ülesse, aga kui rikas kontoripidaja ehk mõni muu suure asja ajaja numbrite wõltsimisega mitu tuhat oma tasku topib, siis ei kirjuta seda keegi ülesse ja isand jääb ilma lõpuni auusate meeste kirja. Kui kaupmees wale mõdetu tarwitab ehk kaubale odawamat sorti hulka segab, siis pandakse see wäga harwasti süütegude kirja ülesse; küllap kawal juba enmast hoida oskab. — Niisama ei pea awalikka häbimajasid mitte waesed mehed ülesse; waene mees, kes rasket tööd wäheste päewapalga eest teeb, kofib omale kõõgi Liisa ehk mõne muu tubli ja terve tüdrukü abikaasjaks ja kaswatab karja niisama tubliks ja terveid järeltulijaid käewarte jõuul ülesse.

Adwokadi juures.

„Ma ei tea enam midagi abinduu, mis mind wõiks kohtu kaebtuse alt peasta, aga raha minul on?“

„Kui palju?“

„Kümnetuhat rubla.“

„Dhoo! Ja siis ei ole abinduu! Aga ma näitan weel, et nii suure rahajumma omanik, kui oma asja minu ajada annate, iialgi süüaluseks ei mõisteta.“

Asjaajaja pidas sõna kui mees. Kui kohtu otsus wiimaks lõpulikult mõisteti, ei olnud kaebtuse aluse enam selle suure rahajumma omanik, jest see oli juba adwokadile kulunud.

Rikas isand, noorisand nimelt, ajab oma isaselikka tarwitust häbimajades ja heidab siis abielusse, kui kujukilt rikka äia leiab, kes temale tütre koristamise eest lõbusat elu aitaks muretjeda. Mikutud terwisega saab ta ühe ehk ka kaks kolletanud lapselämbast, kes suure hoidmise ja hellitamise waral ehk ka niisamajuguseks rikutud isikuteks üles kaswawad kui isagi oli. — See pole sugugi nalja asi, aga me tahame nõuu anda, et kõik, kes kõlbmata eluwiiisid waeste süüiks tahawad ajada, kõikide pilkamiseks ja hirmitamiseks igawesesse häbisambasse üles riputataks.

Isewärki wabameelsust on „uued“ mehed teatavalt poolt meie maale toppinud. Argu arwatagu, et see wabameelsus niisugune on, kui mujal maailmas selle nimega nimetatakse. Meie uute wabameelsus on see, et kõik wõimalikult ühekülgne oleks, nimelt niisugune, nagu uute meeste mõtlemise wiis määrab. Minult neil tundmustel ja teadmistel, mis nemad tunnawad ja teawad, on olemise õigus, mis teised teawad ja nemad ei tea, see pole teadusgi. Selle isewärki „wabameelsuse“ ühekülgsus tuleb mitmes teguwiiisil selgesti nähtawale. Kui kooliõid soowitakse, siis ainult ühte teatawat mormi. Et koolide mitmekesisus tarwilik, tulus ja inimeste mitmesuguste iseolude pärast tingimata soowitaw, jeda meie uued ei tunue, kuid jeda tunneb ometi Meie Mats ja tõendab, et õige edu nõudja peab igasuguseid kooliõid soowitama. Asutage kooliõid, misuguseid aga mahiti saate, olgu õige wabameelsuse põhjusmõte.

„Mistrahwa pühapäewa lehele“ anti teatavalt poolt mõnda moodi märku, et ta ka nendele

kirjutaks ja südame murina vastu õpetust annaks, kes Ristirahva pühapäeva lehte mitte ei loe.

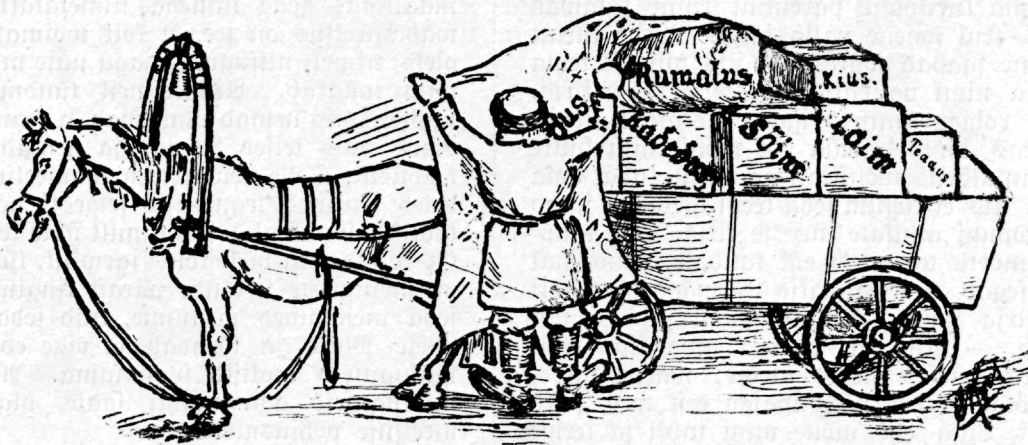
Meie talu kõrvi Walge wars olla karja tänawas kärvamas. Surmahäda põhjuseks peetakse liiga rohket roka andmist. Wars walge väetife ei olla esiteks elualgujelgi õiget emapiima saanud, maid fohe roffa; nüüd kus tal ammugi juba kõwemat toitu waja oleks olnud, antud aga ifka ainult roffa ja roffa, mis ime siis, et nüüd surmahäda käes.

Selle asemel kaswatatawat meie talus nüüd „Mut Warsja“, keda jälle iseäranis rohkesti rotaga joodetawat, — annaks nad ometi rohkem talle ka piima ja kaeru, roka jootmisel ei ole taft rohkent loota kui kõrwi walgestgi.

Iseäranis imestamise väärt nähtus on, et meil ajalehed julgewad ifka weel rahwa kasuks töötamisega kiidelda (waata Olewiku tellimise kuulutus), enne kui nad midagi ära on teinud, mille pääle näidata võiksid: Waadake, jeda kasu on rahwas meie läbi saanud. Wist mõtlewad nad rahwa all neid, keda weel võimalik petta on, kes weel enneaegist kiidufära usuwad ja weel aru pole saanud, et see suurepäraline eneseülitamine ja kiidufära muud pole kui lihtne saba liputamine, mille pääle loodetakse midagi keelele tikkuwat. — Tühi ootus! Meie teame juba, et ainult see rahwa sõber on, kes rahwa kasuks töötab ja usaldame jeda enam, kes juba on teinud, mille kasu meie igapäew näeme.

Uued ajakirjanikud. 1901.

Uued ajakirjanikud. 1902.

Üks ennemuistne Tallinna wõimumees oma armukefega,

1.

ehk kuda ametit wahetaksje.

2.

Joodik: Imelik on ilma lugu, kuda asjad muutuda wõiwad. Enne lasti minu ilka pogrisme tirida, kui pisut juure suuga olin rüübanud, nüüd näeks heameelega, et ühtelugu mulle walada wõiks. Jaa, noh, enne oli teiste jook, nüüd müüb ta aga ise.

Saruldane elajaliik, nähtawasti roomajate, ronijate ja kiskjate segasigidus on hiljuti Gestiimaale ihanud. Eluka teaduslik nimi on ladina keeli Materialismus.

Piibe maantee ääres sõõdud ühes talus lord sooja leent, kus juures nii walju robinat teffinud, et teekäia wäljast fisse tulnud paluma: pererahwas olgu nii lahke ja pidagu wähe söömisjes wahaeaga, kuni ma noore hobusega möõda saan läinud; on teine wähe arga wõitu.

Üks mees oli terawate wastuste poolest kuulus. Kord tahtis teine tema terawust läbi katsuda ja ütles: „wasta minule kobe, mis on ei midagi?“

„Pigistage filmad kinni, siis wõite jeda nähagi saada,“ oli walmis wastus.

figidif Tundmata tutvatele ja olemata sõpradele anname teada, et meie murega figitatud

Rahva lobi leht

eluaegse haiguse järele, mis juba sündimisest saadik temale külge oli jäänud, aprilli esmaspäeval viimase toosu välja õhkas ja loivad firevile tõmbas. Kui muud teda ei leina, siis leiname ometi meie

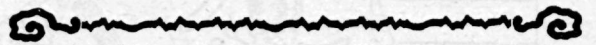
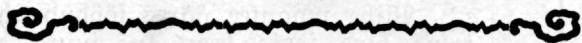
Ohvide järettulejad ja Drangutangu lapselapsed.

Eiis oled ju sina nüüd sääl,
Kuhu jouame meiegi weel,
Kus tuli ei kustu
Ja kus uss ei sure.

„Meil on ifka nii tuhat tuline fiir,
ütles mees, kui sauna lamalt alla kukkus.

Ifka uudist, ütles Hans, kui ühe aisaga
sõitis.

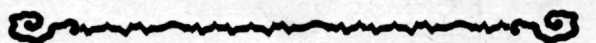
Wangis.

„Mis süü pärast siin oled?“

„Et enesele naese mõtfin.“

„Mis? Selle pärast ei panda kedagi
wangi.“

„Aga mind pandi, sest endine naene
tõstis profsessi ja mõitis.“

Igaühese tema teenistust mööda.

Bundu sealune väitene.

Weike nelja aastane laps hakkab linna jalu-
tusteel wanapoolse herra hõlmast kinni ja hüüab:
Onfel, onfel!

Herra: Noh, mis waja, lapsufene.
Kadri istub sääl soldatiga nii kaua ja ei
hooli minust ühtigi — onfel, pai onfel on nii hea
ja kasib minu nina puhtaks.